

ožsėkelsi anou ė so vėino ronko laikīsi, vo so ontroujė pasėjimsi griebli ė dalgi, ė, dūsaudams nu svuorė, šliauši nomėi. Kā jau geruokā pavargsi bėdams siauro takelio, sostuosi, sosėrėitės dvilinks so maišo ont kopro pasėlsiesi ė paskou viel judiesi tuolīn. Liuob ožtektė vėina tuokė pasėėlsiejėma ė jau parėsi.

Toukart jau kapiniu nebėbijuojau. Anuos bova pasėdariosės kāp ė savs kėims – jug ejuom ė ejuom. Ėsi galvuodams aple draugus, katrėi ėr kažkor palėkė ė, kuo gera, jau senė mėigt. Tėi apmastīmā liuob tviskietė kāp i akis nosoktė saulės spinduliū atšvaitā, ė to pats sau liuobi atruoditė vėsos parmatuoms, lengvos, spindous. Tas pjuovėms ė nešėms bova maž juntamė, pagal ipratėma kartuojemė ė nieka rimta neturou jodesė. Dā ė luovuo atsėgolės ėlgā negaliejė nusėramintė, at-sėmindams begalė kuokiū nuors nereikšmingu niekie-liu, nepasakītu žuodiu, intuonacėju – vėskuo, kas tik apsėplaukavosem paaugliou ėr nelaukta ė skomb dėdlė prasmingā vėn dėl tuo, ka ė tava patėis vėdos skomb kāp Čiurliuonė pavasarinis varps.

Bjauriausė liuob būtė, kā pėls lītos. Tumet ne tik nuėtont kopra lītos skalbė, bet ė grīžtont. Ondou varviejė par maiša, plieties po apīkablė ė liuob nusėleis lig pat kelniu aprumba. Apsėsauguotė negaliejė, tad nieka ė nedarė, tik keikė lauka ė dongo, ka tuoks bjauros vakars pasėtaikė ė ka kiaurā paršlapā.

Joudė pašara reikiejė ne tik vasara, bet ė žėima. Artėi nomū anuo nebova. Vėina karta par žmuonis tievs sožėnuojė, ka Latvėjuo ož nuravietus ė išretintus runkelius doud šėinautėis pėivu. Apsėžėnuojės, kas ė kāp, tievs vėina dėina pasėjėmė vėsus, katrei galiejė tuoki darba dėrbtė, ė mes važioutė ė piestė ištraukiem i Latvėje. Kėlė bova dvėdešimt pėnkė kėlometrā.

Lauks runkeliu bova dėdėlis, noravietė reikiejė daug. Žemė grumstouta ė kėita. Tarp balondu, derviniu mietu

ė svieriu žalomuos švėisesnė runkeliu daigelė vuos maties. Stuojuom i vagas iš kairies ė iš dešėnies retėnamas eilelės. Rauni žuolė, stėibelė trūkėnie nu šaknū. Sausa žemė kerti ė valnini so kabio, so dom pėrštās atsargė išpėšiuoji žuolės pri pat runkelė daigelė, vo po tuo išpėšiuoji ė patius runkelius, palėkdams tik vėina. Ne darbs, vonīpriuonė. Vagas ėlgas, nikuokiuos pruošvaistės. I žemėna kablė kuota nusėtrėn delnā, atgrumb pėrštā. Pakelės viejielis raunont žuolė sokel dolkės. Negali besoprastė ni kumet, ni kāp – tik pajunti, ka žiemiu pėlna borna ė pelnas akīs. Bet vės teik pėši ė pėši, kerti ė kerti, daužā krumsliaus, naginieji daigelius ė žuolelės pri daigieliu. Jau ė nogara nuorietomės ištėistė, ė pasėėlsietė būtom gerā, vo tievs: „Vākalė, dėrbkem, tik darba padėrbė gaušem šėinaujemas pėivas“. Ė pats jem so savo stombė vīrėško ronko ė nīpriuojės po daigus ė po žuolės, ė ruoda, kāp rėk dėrbtė.

Dėrbont dėina teslenk palėngvelės, vo vakars dā tuolėi, kāp nu ėe lig nomū. Jau paraviejuom, bet keik ėlgiausiu vagū dā pīrš akis, vākou baisiau ni butė negal. Pri vėskuo, kas ėr sunkė, dėdėlio akmenio ont pat vėršaus gol nevėltės, ka pīršakie tuokei dėdlė laukā, teik daug vagū. Kažėn a beapsėmuok ė tou karvė laikītė? Jem jouda nevėltės.

Lauka pakraštės pėlnė griuovė prižielė alksniu, pro lauka gala raituos doubiets ė porvėns kelalis. Dongos debesouts, saulė tik i pati vakara kelis kartus žvilgteliejė i mumis. Par pėitus iš krautovės atsėvežam dounas, žovėis konservu, tievs sau alaus, vo mums – leminada. Pavalguom, vo po tuo biški atsėpotam.

Aš atsėgolo runkeliu vago, atsėverto i dongo ė veizous, kāp pelkė, baltė ė joudė, līguo smaluos dūms debeselė plauk i rītus. Plauk ė plauk, vo pro nedėdlės pruooperšas retkartės švīstiuo žīdra ė gili dongaus erd-

(Nukelta i 26 p.)

(Atkelta iš 25 p.)

vie. Kāp gerā bova golietē runkeliu vaguo, jostē unt veido besēplaikstonti viejuokšli, dongou besēmaišontius debesis, ilsintē nogara, kuoju kelius ē ronkas. Po darba veizietēis i dongo, lēngvā kvieputē ē ožmērštē, ka esi Latvējuo dēdlemē runkeliu laukē – kāp tas bova maluonē!

Paskou viel kieliemies, kēbuom iš naujē i runkelius: kērtuom žemē, knaisiuojiemies so daigelēs kol pradiejē leistēis saulē. I vakara nakvīnē kelis kēluometrus reikiejē ētē lig pažīstama lietovē. Mēiguojiem daržēnie, unt šēino, līguo ožmoštē. Iš rīta sokēlē viel dīglēnuom i runkeliu lauka, ē vēn prīš akis tīsuojē ēlgas vagas, vo tas ožbaigos, naujēs ē tuokēs pat ēlgas. Dēina bova daugiau viejouta ē saulietā, žemē dā daugiau sokēitiejusi, dolkonti. Nu kērtēma i vakara trūkēniejē delnūs sosēgriaužosēs puopūtēs, dā daugiau skaudiejē solinkusi nogara, kuoju kelē. Bemirktiuodamas akīs anū kertelies vēn liuob soneštē ē soneštē po krūvelē žiemiu, vo anas išsēkrapštēs viel krutiejē tuoliau.

Vēina laimē, ka ne vēn balonda ē runkelis ožjiemē galva. Nieks negaliejē oždraustē, net tieva tonkē primēnēmā aple darba, mintim ētē sava kelēs. Ē kuo tik neliuobi atsēmintē: ē kāp to i kina salē be biliuota ilindi pro pralaužtas grindis, ē kāp po tuo neužēlgo kina mekaniks, sočiopēs ož apkaklē, tēmpē tavi pro doris, ē kāp par pamuoku partraukas liekē i daubas šaudītē iš patiū pasēdērbta pistalieta, ē kāp iš vamzdē, līg būtom tēkra kolka, liekē stuorē sokapuotē druotgalē, katrei išlend kiaurā par storiāusē lenta. Par tas partraukas so Liodvio lieksiaiv i pēivelē ož muokīklā, kor liuobav jimteis – katras kurin nugaliesiaiv. Vēn nebova aiško, a uns tik tīčiuoms nepasidoud mon, nes aš kartās anou liuobo nogalietē. Vo kāp to nematīsi sava klasēs mergātiu, katruos tā vēina, tā keta išlend i dēinuos švė-

isa iš pasāmuonēs, ē to veizīs, kāp anuos joukas ē dūkst, kāp dailē atruoda anū kuoju staibelē, jau muot-rēškā beišlinkstou lėimēnelē ē kėtkas. Žėnuomās, nekas teišēt, ka anuos dūkėniuou ne so tavēm ē ne dēl tavēs... Bet a gali kou padarītē, ka akies dabar vėn stuov anū dailēs figūrelēs ē atruoda, ka eso klasie, vo ne doudous če, po nusėbuodusi runkeliu lauka. Ē mon draugielis Antanis, kāp kuoks velnioks siauruoms ē ēlguoms kelneliems apsėvėlkēs, tuoks gīvs ē išmanings. Kā jau nieka nebsogalvuosiaiv, kā anuo vīresniuojē bruolē nebus truobuo, pasėlėpsiaiv ont stala ē mesiaiv puopieriaus lapa, vo paskiau gaudīsiaiv pakol tas, sklondīdams uorē, nusileis ont pat grindū. Vo kāp jau uns piešē! Dēl tuo uns kāp būsēms menininks dar daugiau mon patēka. Aš neliuobo galietē atsėstebietē, kāp anuo ronkuos šuokėnie paprastiausē gelžėnē plunksna ē kāp nu anuos galelē nulėp vėsuokėi vaizdelē, gīvolelē ē dar kas nuors kėts. Kā ožsėgalvuoji, veiziek, ni tuos ronkas, ni kuojēs tēp beskaud, vėsā če pat jau ē pėitā, ē vagū galā jau ožmatuomē. Viel ožkundis dounas, konservu, ožgeri leminada. Tievs siūla alaus, bet mon uns kartos ē neskanos. „Vo aš be alaus atsėgertē negalio“, – aiškėn tievalis. Po tuo ē viel, ē viel kimbam i runkelius.

Lingou padėrviu alksnīnā, rėbolelēs nuēt griuoviu ē pelkiu ondou, sėinuoms stuov tuolie išaugē medē, mielėnou dongos, skerītiuojēs debesis. Ē, kā isivaizduoji, ka če nier žmuoniū ē nieka kėta – tik ta žemē, augalā ē tuos begalībēs, atruoda, ka iš tuo vėskuo begalėnē omžėnībē veiz tau i akis, joukas iš tava darbū ē mintiū ē saka: „Žmuogielis, a to soprunti, kuoks mēnks to tēsi, mēnkiesnis ož pati mažiausi žemēs vabalieli. Vo žemē, viejē ē dongos če bova ē būs, gīvens sava gīvenėmo, ē vėsā anėms nesvarbo, kas če krapštuos, dēl kuo, iš kor atejē ē kor nuēs...“ Tik skriaubis nuēt par širdi, kā tou vėskou pajunti benīpri-

uodams žuolės iš tonkė sodīgusių runkelių daigieliu.

Saulė dėina po dėinuos sok i vakara. Ni nepajtuom, ka ė nedielė bėngies. Atėjės ūkė žmuogos apveiziejė mūsa darba ė paruodė šėinavėmou pėiva. Kėta nedielė tievs soka dalgi. Ons pasėlėka vėns – mes so dalgio, anuo akimis, dā soktėis negaliejuom – tik douna būtomem be rėkala rėjė. Mes atvažiavuom dā po nedielės, kā reikiejė šėina griebtė, krautė i kukštius.

Po niūkesiū uorā pasėsauliejė. Tievs pjuovė tuoliau, vedo so sesėrė griebiev ė kruoviev. Dėdliausis tarpumėškė ĩlinkis, anuo vėdurie – pelkė. Šėina ĩr stuorā, saulė kāp pasiotusi kaitėn, vo ĩlinkie tas karštis vėituo marėn. Daugiausė par pėitus, kā saulė pakelst i pati vėršo. Mėškā ė krūmā nepraleid nikuokė viejelė, nikuokiuos atgaivuos. Trašk ė sausā šlam nešams ė griebams šėns, kiaurā nu prakaita šlomp marškėnė, aitros ė sodžiūvės žuolies laps kimb pri prakaitoutu žondū, kakla, atėdriekės aštrė degėn skūra. Neši ė neši, nelėikt laika kuožnam lapgaliou krapštėnietė. Kā sostuoj, pajunti, ka vėsa nogara ė untis pelnė vėsuokiu žuolies lapieliu, lapa gabalieliu, stėibgaliu ė, kā anas kor šimts, ĩr ė skaudė dorontiū žuolies sieklu. „Ė kumet to, perkūnieli, sospiejė nužīdietė ė ožmegstė?“ – galvuoji, atleidęs kelniu dėrža ė kratīdams ožunti. Po tuo viel jemi šėina so ronko, so grieblio ė velki i kukšti. Po biški iš vėinuos ė iš ontruos posės ĩdoba siaurie, vo ont kalvelė jau pakėla ketorė kokštė. Jau tas nebsulis, jau išgelbiets. Paskou griebėms parsėmetė i pakrūmius – tou šėina tempam i saulė, kraunam i kūgius, ka dā galieto padžiūtė. Paskou, kor šėns dā šlapiensis, tik vartuom, išsklaiduom pradalgės, ka pluoniau būtom ė geriau džiūtom. Ė nepajuntam, ka vakars ėe pat. Pri šėina dėina praėt žīmė greitiau kāp pri runkeliu raviejėma. Jau atejė laiks iš sausšakiu kortė ugni. Pasėsemam iš griuvė ondėns ė verdam arbeta. Po tuo lendam i šėina kūgi ė grėtā ožmingam.

Kā rītmetie išlendam i ataušusi uora ė apsėžvalguom aplinkou, vėsa žemė deg tūkstontės mažū rašuos lašieliu, vies gaivėn veida, par petius nueit drebulīs. Nu paukštiu balsū negali apsėklausītė – kas tik ė kāp begaliedams, kou beatsėmindams ė bemuokiedams gėid, pot sava trūbieli, ėeršk, borboliou, cvinkėiuo ė kork. Tik vėina lakštingala niekor nepuldėnie ė nerungtīniau retkartės iš sava meluodėjės išskombėn vėina kėta garsa, bet ė tēp ons išsėskėr iš vėsū ė skomb kāp varpielis.

Mes viel koram ugni, verdam, geram arbeta ė jemamuos ož griebliū. Tou tarpo saulė jau bėng išsklaidītė rītmetė mėglas ė iš balzganuos, vuos iveizamas pasėdara aiški, aštri ė karšta. Dabā jau nemiegink i anou besėžvalgītė – apakins cielam posadīniu. Vo tievs jau atėt iš tarpumėškės, kor lig pusrītiu pagoldė ne vėina pradalgė. „Iš rīta pjauk ė nuoriek. Žuolie minkšta, atruoda, ka ne tas dalgis“, – saka uns, tujau posiaugolo siedas pri pusrītiu, so apetito valga ė

(Nukelta i 28 p.)

(Atkelta iš 27 p.)

ger. Pavalgęs dar pridori: „Ka dar nuors puora tuokiu dèinieliu, sojimtome vèskou.“ Vo aš tēp nenuorio tū puoras poikiū dèinieliu, mon ožtekto è vènuos, nies rītu jau šeštadèinis, è paprūdès klubè būs vakarielis. Diel tuo mon rēk parségautè nomei, bet niekam nieka nesa-kau, tik savie tievou ni par naga joudīma nepritaro.

Bliksielie ta è kèta saulès nuauksinta dèina, viejies švelnè jodèn žaliū alksniu è beržieliu vèršūnès, vo mes muojoujem grieblēš, nešam è kraunam i kukštius šnabždunti šèina, braukam prakaita è artiejem pri pa-bongū.

Tou vasara daug šèina prisipjuoviem. Dèdlioujè dali parsèvežiem nomèi, vo puora vežèmu palèkuom palat-vèjie, pas pažīstama lietovi. Palèkuom è daugiau neb-matiem. Vèskou matous kulkuoza pirmininks soušniukš-tiniejè, ka īr šèina, vo kulkuoza gīvolems anuo vèsu-met trūka. Tad atvažiava, sosèkruovè mūsa šèinieli è, kàp niekor nieka, nusèvežè i sava išalkosè ferma.

Dar kètuom žèimuom šèina liuobam gautè līguo è lengviau, tad nebreikiejè beravietè tū nelaimingu run-keliu. Tievs sosèpažèna so Latvèjès kareivès. Anū žè-niuo bova dèdliausè žemès pluotā. Vèns kapituons ne-bova prasts è liuob leistè pasèšèinautè keik tik tievs svèkatas betoriejè. Bet reikiejè žènuotè vèina paslapti: vèsumet so savèm torietè baltuosès kapituonou è anuo draugams. Kā tik pasèruodīs, tujau pat toriejè ipèltè

mažiausè dvè stèklènès, doutè è ožkoustè, vo vèina botelka idietè è unt kèlè. Šnapšè galiejè būtè è ne-valstībènè. Vo šatramènèškè, erslèškè è kètū suodu gīventuojè dā iš kara laika šnapšès vèrèma pluonībès žènuojè gerā.. Išvertè liuob è garènès. Atveš è parda-vènies po dešimti è dvèdešimti literiu. Dèdlè paplèto-sès bova gumènès botelkas – tuos patès, katruom lè-guonā prisèpilè karšta ondèns sava šuonus šèlda. Tuo-kè botelka gali kor nuori ožkèštè, numestè, solènkètè, vo šnapšè būs kàp bovusi. Tèvaliou tereikiejè tik laiko apsèrūpintè, è šauniesis kapituons bova vèsumet kàp reikint ožganiedints. È šèinavèms dèl tuo jau liuob trok-tè ne kèlès dèinas, bet nedieliems. Pašara liuob ožtektè ne tik Joudè, bet dā liuob lèkte è pardoutè. Kulkuozè bova daug atsèkielieliu, è ne kuožnam teužteka tuo pa-šara, katrou liuob skers.

Tēp so Joudè varguom kol beveik vèsè išauguom. Paskou atejè laiks, kà mums pèina teik daug nebrei-kiejè, apkīriiejè è tievou kiauras žèimas è vasaras vargtè so Joudè. Tā vèina karta sotarè, ka karvès laikitè ne-bapsèmuok.

„Kā Joudè pardavievm è anou iš kèima vedies naujè-ijè šèimininkā, mon iš akiū bera dèdlès ašaras. Bet anou nuperka i kaima. Tā nuors unt omžiaus gala Joudè žè-nuos, kou tas reišk tèkros kaimèšks gīvenèms è duora, geruos žuolies prižielusi vasaras ganīkla. È dèl tuo, – ožbengè mama, – aš bovau laiminga pro ašaras...“

